

jeg har hørt, har ikke en eneste Taler erklæret sig imod at give Menighedene, hvad Lovens Titel siger her, nogen Deeltagelse i Valget af deres Præster. Vi have kun havt Indvendinger imod den i det foreliggende Forslag bestemte Skikkelse deraf. Og naar vi nu gjøre opmærksom paa de Vanffeligheder og Betæneligheder, som derved vilde komme frem, og som forekomme mig at vise sig talrigere og hyppigere, jo mere vi fordybe vi os i Forslagets enkelte Bestemmelser, saa er det, synes mig, ikke et fuldkommen berettiget Svar at sige: Men nu da? Har det Nærværende ikke lignende Vanffeligheder? Thi vi kæmpe jo ikke for dette; vi indrømme jo, at der trænges til, eller at der ønskes, eller at der søges en Overgang til en noget anden Maade at besætte de geistlige Embeder paa end den nuværende. Og følgelig er det ikke et slaaende Forsvar for dette bestemte foreliggende Forslag om Valgretten, at man, naar vi paavise, at det har mange Mangler, da siger: Ja, men det Bestaaende, hvor der ingen Valgret er, har ganske de samme Mangler. Det skulde dog i alt Fald vel egentlig bevises, — dersom den Tale skulde have Noget at betyde, — thi hvad gjøre vi ellers Bevægelsen til en Forandring for, — at det Bestaaende har flere Mangler og det Foreslaaede færre eller mindre. Jeg sætter, at det var lykkelig den ærede Taler i det Foredrag, som han nu har holdt, og som jeg har hørt med stor Opmærksomhed, Led for Led at paavise, at accurat de samme Vanffeligheder ligge for Dagen i den nu bestaaende Indretning som de, der vilde fremkomme, hvis det forelagte Forslag vedtoges, saa vilde jeg idetmindste sige: Lad os saa blive stibende og holde os til det Gamle, siden vi jo dog, som det synes, kun have Valget mellem de samme Mangler ved begge, thi saa er det ikke værd at gjøre en Bevægelse, hvorved vi fra at have det, som det er, komme til fremdeles at have det, som det er. Men derhos maa jeg endnu gjøre opmærksom paa, — og jeg troer, at det skal ikke med Grund kunne bestrides, — at det heller ikke er ganske

berettiget, naar den ærede Rigsdagsmand siger: Men nu da? Kan det samme Mislige da ikke finde Sted nu? og synes at mene, at dermed er Sagen afgjort. Thi der er Forskjel paa, i hvilket Omfang og i hvilken Grad dette Mislige kan finde Sted; og det er netop denne Forskjel, der er vigtig for mig og for dem, der have ytret sig mod det foreliggende Forslag. Der er, siger jeg, en mægtig Forskjel paa, i hvilket Omfang og i hvilken Grad Misbrugene under de forskjellige Former kunne finde Sted. Og ligesom det under den uindskrænkede Regjering vilde have været høist berettiget at sige: Her kunne de ved Raldbretten i Regjeringens Haand finde Sted i overmaade høi Grad, her kan en Minister eller et Collegium eller hvem det ellers er, altfor let skjule sig bag en allernaadigst Resolution eller en allernaadigst Billiespyttring og saa fremdeles, saaledes — det tør jeg dristigen gjøre opmærksom paa, — er det nu ganske anderledes, og der er — ja, nu kan jeg nok ikke ret tale Dansk, — en Garanti, der er en Sikkerhed, skulde jeg sige, der er en Sikkring for, at det samme Misbrug, der vistnok endnu er mulig ogsaa ved den nuværende Ralbsmaade, og som ligeledes er mulig ved den her foreslaaede Valgmaade, dog er langt vanskeligere ved den nuværende Ralbsmaade — som jeg jo forøvrigt ikke forsægter, — end ved den i Loven her foreslaaede. Og Sikringen er ganske simpelt den Sandhed, som en stor Mand, min afbøde Broder, anvendte Meget af sin Tid paa at indstærpe, og som vi vel kunne have Anledning til at ville lære ogsaa af ham, at i samme Grad som en Mand staaer alene for en Afgjørelse og staaer der med sit Navn, sin Underkrift, sit Embede og sin Fremtid, i samme Grad ville Misbrugene af den Magt, han har, blive mindre; men derimod, i samme Grad som en Mand, et Menneffe, staaer mellem Snele, Hundreder, Tusinder, forenede i een Handling, i samme Grad som han kan forsvinde i det Dieblil, Gjerningen er gjort, saa at Ansvaaret ikke kan finde ham, — undtagen det for den Alvidende medens Menneffer ikke kunne naae